



Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (sjunde avdelningen)

den 2 oktober 2014*

”Begäran om förhandsavgörande — Avgifter med motsvarande verkan som tullar — Interna skatter och avgifter — Nationella bestämmelser om importavgifter för stallgödsel som importeras till regionen Flandern — Artiklarna 30 FEUF och 110 FEUF — Avgift som påförs importören — Olika avgifter beroende på om gödselmedlet har importerats till eller producerats i regionen Flandern”

I mål C-254/13,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Hof van beroep te Brussel (Belgien) genom beslut av den 28 februari 2013, som inkom till domstolen den 8 maj 2013, i målet

Orgacom BVBA

mot

Vlaamse Landmaatschappij,

meddelar

DOMSTOLEN (sjunde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden J.L. da Cruz Vilaça (referent) samt domarna G. Arestis och A. Arabadjiev,

generaladvokat: E. Sharpston,

justitiesekreterare: förste handläggaren M. Ferreira,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Orgacom BVBA, genom F. Janssen och G. Peeters, advocaten,
- Belgiens regering, genom T. Materne och J.-C. Halleux, båda i egenskap av ombud,
- Europeiska kommissionen, genom C. Soulay och W. Roels, båda i egenskap av ombud,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

* Rättegångsspråk: nederländska.

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artiklarna 30 FEUF och 110 FEUF.
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan Orgacom BVBA (nedan kallat Orgacom) och Vlaamse Landmaatschappij (nedan kallat VLM), den flamländska regeringens byrå med ansvar för anläggning och skötsel av allmänna platser. Målet rör vissa importavgifter som Orgacom har påförts.

Tillämpliga bestämmelser

Belgisk rätt

- 3 Enligt det dekret som var tillämpligt vid tidpunkten för omständigheterna i målet, nämligen regionen Flanderns dekret av den 23 januari 1991 om skydd mot att miljön förorenas av gödselmedel, i dess lydelse enligt dekretet av den 28 mars 2003 (nedan kallat gödselmedelsdekretet), var gödselmedelsproducenter, -importörer och -brukare i regionen Flandern skyldiga att betala en avgift. Dekretet upphävdes genom regionen Flanderns dekret av den 22 december 2006 om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket.
- 4 I artikel 21.1 i nämnda dekret, vilken var tillämplig på produktion av stallgödsel i regionen Flandern, föreskrevs följande:

”En grundavgift BH1 tas ut på produktion av stallgödsel och betalas till Mestbank [en enhet inom VLM], av varje producent vars produktion av stallgödsel MPp, under föregående kalenderår, överstiger 300 kg fosforpentoxid. Grundavgiftens storlek beräknas enligt följande formel:

$$BH1 = (MPp \cdot X_{dmp}) + (MPBn \cdot X_{dmn})$$

eller

- MPp = bruttoproduktionen av stallgödsel uttryckt i kg P₂O₅
- MPBn = bruttoproduktionen av stallgödsel uttryckt i kg N
- X_{dmp} = avgiftsnivån för produktion av stallgödsel i EUR/kg P₂O₅;
- X_{dmn} = avgiftsnivån för produktion av stallgödsel i EUR/kg N.

För tillämpningen av dessa bestämmelser ska med bruttoproduktion av stallgödsel uttryckt i kg N förstås: produktionen hos det genomsnittliga kreaturbeståndet under föregående kalenderår och motsvarande bruttomängd exkrementer per djur, uttryckt i kg N.

Det genomsnittliga kreaturbeståndet för varje art bestäms genom att dividera de djurkvoter som registreras varje månad med tolv. Bruttomängden exkrementer per djur uttryckt i kg N fastställs schablonmässigt eller i reella tal med tillämpning av exkrementbalansen i artikel 20b.5.

Ovannämnda avgifter beräknas enligt följande:

- X_{dmp} = 0,0111 EUR/kg P₂O₅;

— Xdmn = 0,0111 EUR/kg N.”

- 5 I artikel 21.5 i gödselmedelsdekretet, vilken var tillämplig på import av överskott av stallgödsel till regionen Flandern, föreskrevs följande:

”Varje importör som importerar ett överskott av stallgödsel ska betala en grundavgift till Mestbank. Grundavgiftens storlek har fastställts till 2,4789 euro/ton gödselöverskott som under föregående kalenderår importerats till regionen Flandern.”

Den belgiska författningsdomstolens praxis

- 6 I punkt B.6. i dom nr 123/2010 av den 28 oktober 2010 (*Belgisch Staatsblad* av den 23 december 2010, s. 81723), angående frågan huruvida artikel 21.5 i gödselmedelsdekretet var förenlig med den belgiska ekonomiska och monetära unionens principer, fastställde författningsdomstolen att:

”[...] det räcker att konstatera att [avgiften i nämnda artikel], vilken är förbunden med ett överskridande av den kvot som fastställts mellan regionerna enligt författningen, har motsvarande verkan som en tull med hänsyn till att det tas ut en högre avgift för gödsel som importeras till regionen Flandern än för gödsel som produceras i den regionen.”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

- 7 Orgacom är ett företag etablerat i regionen Flandern, Belgien, vilket framställer organiska gödselmedel. I verksamheten ingår import av gödselmedel från regionen Vallonien och Nederländerna. Företaget omvandlar gödselmedlet till jordförbättringsmedel och organiska gödselmedel, varefter varorna exporteras till andra medlemsstater i Europeiska unionen.
- 8 Med stöd av artikel 21.5 i gödselmedelsdekretet påfördes Orgacom en avgift på 28 071,16 euro för beskattningsåret 2002 (produktionsåret 2001) och en avgift på 7 999,41 euro för beskattningsåret 2004 (produktionsåret 2003).
- 9 Orgacom ingav, genom skrivelser av den 20 december 2005 och den 18 augusti 2005, klagomål till VLM. Klagomålen avsåg avgiften för beskattningsåret 2002 respektive avgiften för beskattningsåret 2004. Genom beslut av den 27 november 2006 och den 11 augusti 2006 avslog VLM båda klagomålen.
- 10 Orgacom överklagade besluten att avslå klagomålen till Rechtbank van eerste aanleg te Brussel (förstainstansrätt i Bryssel). Genom avgörande av den 17 oktober 2008 lämnades överklagandet utan bifall.
- 11 Orgacom överklagade nämnda avgörande till Hof van beroep te Brussel. Orgacom gjorde till stöd för sitt överklagande gällande att de avgifter som företaget tvingats betala utgör avgifter med motsvarande verkan som tullar vilka strider mot artikel 30 FEUF, eller, åtminstone, diskriminerande interna avgifter, vilka är förbjudna enligt artikel 110 FEUF.
- 12 Hof van beroep te Brussel beslutade därför att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfrågor till domstolen:

”1) Ska den importavgift som avses i artikel 21.5 i [gödselmedelsdekretet] – vilken endast tas ut för import till regionen Flandern av överskott av stallgödsel och andra gödselmedel med ursprung i andra medlemsstater, oberoende av om dessa gödselmedel bearbetas vidare eller saluförs i Flandern, och som tas av importören, trots att avgiften för i Flandern producerade överskott av

gödselmedel tas ut av producenten – betraktas som en avgift med verkan som en importtull i den mening som avses i artikel 30 FEUF, när den medlemsstat från vilken överskotten förs ut själv föreskriver en sänkt avgift vid export av dessa överskott till andra medlemsstater?

- 2) [För det fall den första frågan ska besvaras nekande:] Ska denna importavgift i så fall betraktas som en diskriminerande avgift på varor från övriga medlemsstater i den mening som avses i artikel 110 FEUF, då det, enligt nationella bestämmelser, föreskrivs att en grundavgift vars belopp varierar beroende på produktionsmetod ska tas ut på i Flandern producerad stallgödsel, medan importavgiften vid import av överskott av gödselmedel är densamma oavsett produktionsmetod (bland annat det animaliska ursprunget och halten av P₂O₅N), och vars belopp är högre än den lägsta grundavgift på 0,00 euro som tas ut för i Flandern producerat stallgödsel, när den medlemsstat från vilken överskotten förs ut själv föreskriver en sänkt avgift vid export av dessa överskott till andra medlemsstater?”

Huruvida tolkningsfrågorna kan tas upp till sakprövning

- 13 Europeiska kommissionen har ställt sig tveksam till att begäran om förhandsavgörande kan tas upp till sakprövning, med hänvisning till att den hänskjutande domstolen inte har lämnat en tillräckligt tydlig redogörelse för de faktiska och rättsliga omständigheter på vilka invändningarna grundar sig. Den hänskjutande domstolen har inte heller, enligt kommissionen, klart angett den exakta anledningen till att det nationella målet ger upphov till frågor om tolkningen av artiklarna 30 FEUF och 110 FEUF.
- 14 Domstolen erinrar om att det i ett förfarande enligt artikel 267 FEUF, som grundar sig på en tydlig funktionsfördelning mellan de nationella domstolarna och EU-domstolen, uteslutande ankommer på den nationella domstolen, vid vilken målet anhängiggjorts och vilken har ansvaret för det rättsliga avgörandet, att mot bakgrund av de särskilda omständigheterna i målet bedöma såväl om ett förhandsavgörande är nödvändigt för att döma i saken som relevansen av de frågor som ställs till EU-domstolen. Följaktligen är EU-domstolen i princip skyldig att meddela ett förhandsavgörande när de frågor som har ställts avser tolkningen av unionsrätten (dom *Donau Chemie m.fl.*, C-536/11, EU:C:2013:366, punkt 15).
- 15 En begäran om förhandsavgörande från en nationell domstol kan bara avvisas då det är uppenbart att den begärda tolkningen av unionsrätten inte har något samband med de verkliga omständigheterna eller saken i det nationella målet eller då frågorna är hypotetiska eller EU-domstolen inte har tillgång till sådana uppgifter om de faktiska eller rättsliga omständigheterna som är nödvändiga för att kunna ge ett användbart svar på de frågor som ställts till den (dom *Donau Chemie m.fl.*, EU:C:2013:366, punkt 16).
- 16 Den hänskjutande domstolen har i sin begäran om förhandsavgörande i tillräcklig utsträckning, om än kortfattat, redogjort för såväl de faktiska omständigheterna och innehållet i de tillämpliga nationella bestämmelserna, som relevansen av de unionsbestämmelser som den begär tolkning av för att kunna avgöra målet. I synnerhet framgår det av denna begäran att avgiftsbesluten kommer att ogiltigförklaras om domstolen lämnar ett jakande svar på de frågor som ställts.
- 17 Begäran om förhandsavgörande kan följaktligen tas upp till sakprövning.

Prövning av tolkningsfrågorna

- 18 Den hänskjutande domstolen har ställt frågorna, som ska provas tillsammans, för att få klarhet i huruvida artikel 30 FEUF eller artikel 110 FEUF ska tolkas så, att de utgör hinder för en avgift, såsom den i artikel 21.5 i gödselmedelsdecretet, vilken endast tas ut för import till regionen Flandern av överskott av stallgödsel och andra gödselmedel, och som tas ut av importören, trots att avgiften för i

Flandern producerade överskott av gödselmedel tas ut av producenten och beräknas enligt en enhetstaxa per ton oberoende av produktionsmetod, medan grundavgiften för i Flandern producerat gödselmedel beräknas enligt en variabel skatteskala beroende på produktionsmetod, där den lägsta avgiften uppgår till 0 euro när bruttoproduktionen av anhydridfosfor under föregående kalenderår understiger 300 kilogram.

- 19 Den hänskjutande domstolen vill samtidigt få klarhet i huruvida det faktum att ursprungsmedlemsstaten för de aktuella importerade varorna föreskriver en lägre avgift vid export till andra medlemsstater kan påverka tolkningen av artiklarna 30 FEUF och 110 FEUF.
- 20 Domstolen erinrar inledningsvis om att EUF-fördragets bestämmelser om avgifter med motsvarande verkan och dess bestämmelser om diskriminerande interna skatter eller avgifter inte är tillämpliga kumulativt, vilket innebär att en och samma skatt eller avgift enligt fördragets systematik inte samtidigt kan tillhöra båda kategorier (dom Stadtgemeinde Frohnleiten och Gemeindebetriebe Frohnleiten, C-221/06, EU:C:2007:657 punkt 26).
- 21 Domstolen ska därför först pröva huruvida avgiften i artikel 21.1 i gödselmedelsdekretet kan kvalificeras som en avgift med motsvarande verkan som en tull på import, i den mening som avses i artikel 30 FEUF. Om så inte är fallet ska det därefter prövas om den omtvistade avgiften utgör en diskriminerande intern avgift som är förbjuden enligt artikel 110 FEUF.
- 22 Vad gäller kvalificeringen av den omtvistade avgiften som en avgift med motsvarande verkan som en tull, ska det inledningsvis erinras om att domstolen upprepade gånger har slagit fast att det som rättfärdigar ett förbud mot tullar och avgifter med motsvarande verkan är att varje avgift – även om den är mycket liten – som tas ut då en vara passerar en gräns utgör ett hinder för den fria rörligheten för varor, vilket förvärras av åtföljande administrativa formaliteter (dom kommissionen/Tyskland, C-389/00, EU:C:2003:11, punkt 22).
- 23 Det följer av fast rättspraxis att varje påлага, hur liten denna än är och oavsett dess beteckning och utformning, som ensidigt läggs på varor på grund av att de passerar gränsen, när den inte är en tull i egentlig mening, utgör en avgift med motsvarande verkan i den mening som avses i artiklarna 28 FEUF och 30 FEUF (se, för ett liknande resonemang, dom Stadtgemeinde Frohnleiten och Gemeindebetriebe Frohnleiten, EU:C:2007:657 punkt 27).
- 24 Vidare framgår det av domstolens praxis att en avgift som tas ut av en medlemsstat på grund av att en intern gräns i denna stat har passerats utgör en avgift med motsvarande verkan som en tull (se dom Carbonati Apuani, C-72/03, EU:C:2004:506, punkt 25 och där angiven rättspraxis).
- 25 Det framgår av de uppgifter som domstolen förfogar över att avgiften i det nationella målet berör importörer av överskott av gödselmedel vid import. Avgiftens storlek har ”fastställts till 2,4789 euro/ton gödselöverskott som under föregående kalenderår importerats till regionen Flandern”. Det kan således konstateras att avgiften i artikel 21.5 i gödselmedelsdekretet tas ut på gödselmedel som inte har sitt ursprung i regionen Flandern på grund av att de importeras till denna region, eftersom den omtvistade avgiften tas ut på det aktuella gödselmedlet när det passerar gränsen till denna region. Denna passage ska därför anses vara den avgiftsgrundande händelsen för avgiften i fråga.
- 26 Avgiften i artikel 21.5 i gödselmedelsdekretet utgör följaktligen en avgift med motsvarande verkan som en tull, vilken är förbjuden enligt artikel 30 FEUF.
- 27 Kvalificeringen av avgiften i nämnda bestämmelse i gödselmedelsdekretet såsom en avgift med motsvarande verkan som en tull vederläggs inte av Konungariket Belgiens argument att avgiften, på grund av att en liknande avgift tas ut på i regionen Flandern producerat gödselmedel, ingår i ett

generellt system för interna skatter och avgifter enligt vilket avgifter systematiskt och på samma villkor tas ut på såväl inhemska varor som importerade och exporterade varor och därför borde bedömas mot bakgrund av artikel 110 FEUF.

- 28 Det ska i det avseendet för det första påpekas att det väsentliga kännetecknet för en avgift med motsvarande verkan som en tull, och som skiljer den från en intern skatt eller avgift i allmänhet, enligt fast rättspraxis är att den förra uteslutande utgår för varor som passerar gränsen, medan den senare utgår för såväl importerade och exporterade varor som inhemska varor (se, för ett liknande resonemang, dom Michailidis, C-441/98 och C-442/98, EU:C:2000:479, punkt 22).
- 29 För det andra påpekar domstolen att den aktuella avgiften måste, för att kunna anses vara en del av ett generellt system för interna skatter och avgifter, utgå för likadana varor oavsett om de avsätts på den inhemska marknaden eller exporteras, på samma sätt, i samma handelsled och att avgiftsskyldigheten, också den, måste inträda på grund av samma avgiftsgrundande händelse för de båda varorna (se, för ett liknande resonemang, dom Michailidis, EU:C:2000:479, punkt 23).
- 30 Vad det nationella målet beträffar konstaterar domstolen inledningsvis, såsom har angetts ovan i punkt 25, att avgiften i artikel 21.5 i gödselmedelsdirektivet tas ut på varor, som sådana, när de passerar gränsen till regionen Flandern.
- 31 Det är vidare utrett att avgiften tas ut av importören, medan den liknande avgift som föreskrivs i artikel 21.1 i nämnda dekret tas ut av producenterna. De två avgifterna tas således inte ut i samma handelsled.
- 32 Slutligen beräknas de två avgifterna enligt olika metoder, vilket, enligt den belgiska författningsdomstolens uttalande i dom nr 123/2010 av den 28 oktober 2010, åtminstone i de fall produktionsavgiften beräknas till 0 euro, innebär att det tas ut en högre avgift för varor som importeras till regionen Flandern än för varor som produceras i denna region.
- 33 Konungariket Belgiens argument kan därför inte godtas.
- 34 Den hänskjutande domstolen önskar vidare få klarhet om, i det fall ursprungsmedlemsstaten för gödselmedlet tillämpar en lägre avgift vid export till andra medlemsstater, en sådan avgift som importavgiften i det nationella målet kan undgå att kvalificeras som en avgift med motsvarande verkan som en tull, såsom VLM har påstått, med hänsyn till skyldigheten att hålla den egna gödselreserven under kontroll och skydda den inhemska produktionen mot åtgärder utifrån som snedvrider konkurrensen och innebär en ytterligare miljöbelastning för Flandern.
- 35 Domstolen har i det avseendet redan slagit fast att tullar och avgifter med motsvarande verkan är förbjudna oberoende av för vilket ändamål de införts eller vad de intäkter som de ger ska gå till (se, för ett liknande resonemang, dom Brachfeld och Chougol Diamond, 2/69 och 3/69, EU:C:1969:30, punkt 19 och dom Carbonati Apuani, EU:C:2004:506, punkt 31).
- 36 Vidare påpekas att det i artikel 21.5 i gödselmedelsdekretet föreskrivs en avgift som utan åtskillnad påförs allt importerat gödselmedel, vilken inte är begränsad till det fall ursprungsmedlemsstaten föreskriver en lägre avgift vid export av dessa varor, såsom är fallet med Konungariket Nederländerna.
- 37 Av det anförda följer att frågorna ska besvaras enligt följande. Artikel 30 FEUF utgör hinder för en avgift, såsom den i artikel 21.5 i gödselmedelsdekretet, vilken endast tas ut för import till regionen Flandern av överskott av stallgödsel och andra gödselmedel, och som tas ut av importören, trots att avgiften för i Flandern producerade gödselöverskott tas ut av producenten och beräknas enligt en annan metod än den som används vid beräkningen av importavgiften. Det saknar i det avseendet betydelse att den medlemsstat från vilken överskottet av gödselmedel importeras till regionen Flandern tillämpar en lägre avgift när överskottet exporteras till andra medlemsstater.

Rättegångskostnader

- 38 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (sjunde avdelningen) följande:

Artikel 30 FEUF utgör hinder för en avgift, såsom den i artikel 21.5 i regionen Flanderns dekret av den 23 januari 1991 om skydd mot att miljön förorenas av gödselmedel, i dess lydelse enligt dekretet av den 28 mars 2003, vilken endast tas ut för import till regionen Flandern av överskott av stallgödsel och andra gödselmedel, och som tas ut av importören, trots att avgiften för i Flandern producerade gödselöverskott tas ut av producenten och beräknas enligt en annan metod än den som används vid beräkningen av importavgiften. Det saknar i det avseendet betydelse att den medlemsstat från vilken överskottet av gödselmedel importeras till regionen Flandern tillämpar en lägre avgift när överskottet exporteras till andra medlemsstater.

Underskrifter